

Liite 5. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä Kriisisuunnitelma

Jokainen perusopetusta ja lukiokoulutusta antava yksikkö toimittaa Rovaniemen kaupungin opiskeluhoitosuunnitelmaan vaadittavat seuraavat yksikkökohtaiset tiedot.

5.1 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen

Tässä taulukossa kuvataan koulukohtaisia toimintamalleja ja käytänteitä, joilla voidaan ehkäistä kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää (esim. kaupungin kiusaamisen ehkäisemisen toimintamallit, sovittelumenetelmät yms.)

Koulu	Koulukohtaiset tiedot ja kuvaus toimenpiteistä
Alakorkalon koulu	Kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään puuttumisen periaatteet: • Ennaltaehkäisy, yhteisöllisen oppilashuollon hyödyntäminen • Kun kiusaamista havaitaan koulussa, siihen puututaan välittömästi • Kaikkien osapuolten kanssa keskustellaan ja selvitetään mistä on kyse • Asian eteenpäin vienti (luokanopettajalle/valvojalle tai koulun omalle kiusaamisen vastaiselle työryhmälle) • Kriisitilanteissa koulukuraattori/-psykologi mukaan työskentelyyn • K0 -työn mukaan ottaminen tapauksissa, joissa selvitetään pitkään jatkuneita ja vaativia kiusaamistapauksia, joihin jostain syystä esimerkiksi koulun keinoilla ei ole ole saatu ratkaisuja aikaan. Tänä lukuvuonna K0-henkilö on opettaja Hanna Kyngäs • Asiasta tiedotetaan vanhempia Kurinpitosuunnitelma ja kasvatuskeskusteluiden käyttö Ohjeistus löytyy turvallisuuskansiosta ja aihe käydään läpi syyslukukauden alussa henkilökunnan kanssa. Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä siihen puuttuminen kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville. Koulussa työskentelevä aikuinen tekee aina arvion tilanteesta ja puutuu välittömästi. Keinot ovat mm. kaikkien osallisten kuuleminen, kasvatuskeskustelu, sopiminen (anteeksi pyytäminen ja antaminen sanoin ja teoin) ja tarvittaessa jälki-istunnon määrääminen. Vanhempia tiedotetaan tarvittaessa ja aina, kun teoista tai sanoista seuraa jälki-istunto. Huoltajan ja oppilaan tulee olla tietoinen jälki-istunnon syystä (kaavake kotiin sekä tarvittaessa puhelinsoitto tai tapaamiset huoltajan kanssa). Lisäksi huoltajia tiedotetaan miten asia on sovittu ja miten tilannetta seurataan.

	Oppilashuollon koulukohtaisessa suunnitelmassa todetaan seuraavaa: Oppilaan turvallisuuden vaarantuessa väkivallan, kiusaamisen tai häirinnän vuoksi tulee asiaan puuttua välittömästi. Henkilö, joka havaitsee turvallisuuden vaarantuneen, tekee arvion tilanteesta sekä toimii koulun turvallisuusohjeiden mukaan. Välittömästi tämän jälkeen on otettava yhteys huoltajiin palaverin järjestämiseksi. Oppilaalle on taattava akuutissa tilanteessa mahdollisuus keskustella kokemastaan uhasta henkilöstöön kuuluvan aikuisen kanssa ja järjestettävä tarvittava oppilashuollollinen tuki tai ohjaus muiden tukipalveluiden piiriin. Yhdessä huoltajan kanssa, ja tilanteen mukaisesti myös oppilaan kanssa, on keskusteltava tarvittavista jatkotoimenpiteistä ja sovittava asian seurannasta. Väkivaltaa, kiusaamista tai häirintää aiheuttaneen henkilön kanssa tulee keskustella seuraamuksista ja teon vastuuttamisesta. Hänen kanssaan tulee käydä kasvatuskeskustelu ja tarvittaessa sovitaan jatkotoimenpiteistä. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus osallistua keskusteluun. Kasvatuskeskustelu kirjataan ja dokumentoidaan. Äkillisissä kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa toimimme valmiussuunnitelman ja PELSU:n mukaan. Kurinpitosuunnitelma ja kasvatuskeskusteluiden käyttö Asiakirjat: Rovaniemen kaupungin työrahasuunnitelma 2022 (järjestyssäännöt, kurinpito), Alakorkalon koulun vuosisuunnitelma, Alakorkalon koulun työrahasuunnitelma
Hirvaan koulu	Väkivaltaan täytyy puuttua aina. Jokainen tilanne on erilainen ja asioihin on reagoitava tilanteen vaatimalla tavalla. Yhteisötaso • koulun aikuisten välinen yhteistyö, tiedottaminen ja kouluttaminen • tehokas ja riittävä välituntivalvonta • luokkien hyvinvointikyselyt • kummioppilastoiminta • yhteistyö vanhempien kanssa • yhteistyö vanhempaintoimikunnan ja vanhempainyhdistyksen kanssa Ryhmätaso • ryhmäyttäminen • yhteistyötä vaativat työtavat • luokan omat säännöt • leirikoulut ja opintoretket • avoin ja kannustava ilmapiiri • hyvinvoinnin vuosikello, luokanopettajan tunnit kerran kuussa, yhteisten asioiden jakaminen • koulun aikuisten yhteistyö vanhempien kanssa, vanhempainillat • oppilashuollon palvelut, konsultaatiot tarvittaessa

	• hyvinvoinnin vuosikellon toteuttaminen luokanopettajien tunneilla Yksilötaso • oppilaan kuunteleminen ja osallistaminen ikätason mukaisesti • hyvinvoinnin vuosikellon tunnit ja kotitehtävät huoltajien kanssa, sosiaalisten taitojen ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen • oppilaan ohjaaminen valintatilanteissa • riitojen selvittely toimintamallin mukaisesti Riitojen ja kiusaamisen selvittelymalli • yhteistyö vanhempien kanssa • oppilashuollon tukitoimet Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa • Toimimme valmiussuunitelman ja Pelsun suunnitelman mukaan. Tilanteiden johtamisessa vastuu on rehtorilla kunnes muut viranomaiset saapuvat paikalle. Kriisitilanteiden purkaminen ja vastuunjako suunnitellaan turvallisuustiimissä tapauskohtaisesti. • Kriisisuunnitelma
Kaukon koulu	Koululla on käytössä on Rovaniemen kaupungin malli kiusaamisen puuttumiseen. Lisäksi teemme tarvittaessa yhteistyötä K0-koordinaattorin, poliisin sekä lastensuojelun kanssa. Läheltä piti-lomake sekä väkivaltailmoitus -lomake käytössä. Koulun järjestyssäännöt käydään aina syksyisin läpi oppilasryhmien kanssa. Järjestyssäännöt selkeästi näkyvillä koululuokissa. Tarvittaessa näihin sääntöihin palataan haastavissa tilanteissa. Koulussa selvitetään tilanteet ja sovimme seuraamuksista. Myös oppilaskunnan hallitus on mukana erilaisia ohjeita miettiessä. Tarvittaessa otamme koko koulun kanssa asioita käsittelyyn. Koulun aikuisten välinen yhteistyö ja tiedottaminen ovat tärkeässä roolissa.
Koskenkylän koulu	Koskenkylän koululla on käytössä Rovaniemen kaupungin malli kiusaamiseen puuttumiseen. Lisäksi koulun oma suunnitelma on käytössä, mutta on tärkeää huomioida, että jokainen tilanne on erilainen. Jokaiseen kiusaamistilanteeseen puututaan ja haetaan tilanteeseen sopiva toimintamalli, joka kirjataan.
Meltauksen koulu	Koululla on käytössä on Rovaniemen kaupungin malli kiusaamisen puuttumiseen. Lisäksi teemme tarvittaessa yhteistyötä K0-koordinaattorin, poliisin sekä lastensuojelun kanssa. Läheltä piti-lomake sekä väkivaltailmoitus -lomake käytössä. Koulun järjestyssäännöt käydään aina syksyisin läpi oppilasryhmien kanssa. Järjestyssäännöt selkeästi näkyvillä koululuokissa. Tarvittaessa näihin sääntöihin palataan haastavissa tilanteissa. Koulussa selvitetään tilanteet ja

	sovimme seuraamuksista. Myös oppilaskunnan hallitus on mukana erilaisia ohjeita miettiessä. Tarvittaessa otamme koko koulun kanssa asioita käsittelyyn. Koulun aikuisten välinen yhteistyö ja tiedottaminen ovat tärkeässä roolissa.
Nivankylän koulu	Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma • Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi häirinnältä ja väkivallalta K0. Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen Väkivaltaan täytyy puuttua aina. Jokainen tilanne on erilainen ja asioihin on reagoitava tilanteen vaatimalla tavalla. Edellä mainittujen asioiden käsittely yhteisö,- ryhmä- ja yksilötasolla Yhteisötaso • koulun aikuisten välinen yhteistyö, tiedottaminen ja kouluttaminen • tehokas ja riittävä välituntivalvonta • kummioppilastoiminta • yhteistyö vanhempien kanssa • yhteistyö vanhempainseurakunnan kanssa Ryhmätaso • ryhmäyttäminen • yhteistyötä vaativat työtavat • luokan omat säännöt • leirikoulut ja opintoretket • avoin ja kannustava ilmapiiri • hyvinvoinnin vuosikello, luokanopettajan tunnit kerran kuussa, yhteisten asioiden jakaminen • koulun aikuisten yhteistyö vanhempien kanssa, vanhempainillat • oppilashuollon palvelut, konsultaatiot tarvittaessa • hyvinvoinnin vuosikellon toteuttaminen luokanopettajien tunneilla Yksilötaso • oppilaan kuunteleminen ja osallistaminen ikätason mukaisesti • hyvinvoinnin vuosikellon tunnit ja kotitehtävät huoltajien kanssa, sosiaalisten taitojen ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen • oppilaan ohjaaminen valintatilanteissa • riitojen selvittely toimintamallin mukaisesti Riitojen ja kiusaamisen selvittelymalli • yhteistyö vanhempien kanssa • oppilashuollon tukitoimet Yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä

	teon tekijän että sen kohteena olevan osalta Oppilaalle tarjotaan koulukuraattorin tai koulupsykologin apua. He arvioivat tarvittavan hoidon. Jälkiseuranta sovitaan selvittelytilanteen yhteydessä. Yhteistyö huoltajien kanssa Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa erityisen tärkeää. Etenemme suunnitelmaan kirjatulla tavalla. Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa Yhteistyötä tehdään tarvittaessa KO-koordinaattorin, poliisin, ja lastensuojelun kanssa. Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille Tarpeen mukaan. Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi Päivitetään tarvittaessa. Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa • Toimimme valmiussuunnitelman ja Pelsun suunnitelman mukaan. Tilanteiden johtamisessa vastuu on rehtorilla kunnes muut viranomaiset saapuvat paikalle. Kriisitilanteiden purkaminen ja vastuunjako suunnitellaan turvallisuustiimissä tapauskohtaisesti.
Nivavaaran koulu	Koulussa on nimetty kiusaamisen vastainen ryhmä Sopu-tiimi, joka koostuu kolmesta opettajasta. Sopu-tiimin tehtävänä on ratkoa oppilaiden välisiä erimielisyyksiä ja seurata tilanteen kehittymistä sovitun ajanjakson ajan. Rovaniemen kaupungin koulut ovat savuttomia ja päihteettömiä. Kaikilla oppilailla on oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön. Koulun järjestyssäännöillä edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Luokassa toteutettavat ennalta ehkäisevät toimet: ryhmäyttäminen, Hyvinvoinnin vuosikellon oppitunnit, ryhmä- ja parityöskentely, luokan omat säännöt, leirikoulut ja opintoretket sekä avoin ja kannustava ilmapiiri. Kummioppilastoiminta Oppilaiden hyvinvointikysely Mieli ry:n materiaali ja koulutukset Sopu-tiimi Yhteistyö kiusaamisen vastaisen työn koordinaattorin kanssa Riittävä ja tehokas välituntivalvonta Oppilaiden hyvinvointikysely tehdään syys-lokakuussa sähköisessä muodossa

	2.-9.-luokkalaisille. (Paperiversio kyselystä on saatavilla tarvittaessa.) Luokan opettaja saa oppilaidensa vastaukset. Opettaja pyytää kahdenkeskiseen keskusteluun sellaiset oppilaat, joiden vastauksista herää opettajalla huoli. Keskustelun jälkeen opettaja etenee asiassa tilanteen vaatimalla tavalla. Väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään on puututtava aina. Jokainen tilanne on erilainen ja asioihin on reagoitava tilanteen vaatimalla tavalla. Tarvittaessa opiskeluhoolto antaa tukea luokkaan/oppilaalle. Lisäksi järjestetään koulun ulkopuolista tukea tilanteen vaatiessa. Yhteistyötahoja ovat mm. kiusaamisen vastaisen työn koordinaattori, poliisi ja lastensuojelu.
Rautiosaaren koulu	Jokaisella opetukseen osallistuvalla on perusopetuslain mukaisesti oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön (Perusopetuslaki 29§). Kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään puuttumisen periaatteet: • Väkivaltaan täytyy puuttua aina. • Ennaltaehkäisy, yhteisöllisen oppilashuollon hyödyntäminen • Ryhmyttäminen - tavoitteena hyvä luokkahenki • Selkeät säännöt, joihin jokainen pyritään sitouttamaan • Kun kiusaamista havaitaan koulussa, siihen puututaan välittömästi • Kaikkien osapuolten kanssa keskustellaan ja selvitetään mistä on kyse • Asian eteenpäin vienti (luokanopettajalle/valvojalle tai koulun omalle kiusaamisen vastaiselle työryhmälle) • Kriisitilanteissa koulukuraattori/-psykologi mukaan työskentelyyn • K0 -työn mukaan ottaminen tapauksissa, joissa selvitetään pitkään jatkuneita ja vaativia kiusaamistapauksia, joihin jostain syystä esimerkiksi koulun keinoilla ei ole ole saatu ratkaisuja aikaan. Kurinpitokäytänteet perusopetuksessa ja kasvatuskeskusteluiden käyttö.
Saaren koulu	Koulujen yhteinen kiusaamisen puuttumisen periaatteet tiiviisti: • Ennaltaehkäisy, yhteisöllisen oppilashuollon hyödyntäminen • Kun kiusaamista havaitaan koulussa, siihen puututaan välittömästi • Kaikkien osapuolten kanssa keskustellaan ja selvitetään mistä on kyse • Asian eteenpäin vienti (luokanopettajalle/valvojalle tai koulun omalle kiusaamisen vastaiselle työryhmälle) • Kriisitilanteissa koulukuraattori/-psykologi mukaan työskentelyyn • K0 -työn mukaan ottaminen tapauksissa, joissa selvitetään pitkään jatkuneita ja vaativia kiusaamistapauksia, joihin jostain syystä esimerkiksi koulun keinoilla ei ole ole saatu ratkaisuja aikaan • Asiasta tiedotetaan vanhempia • Koululla seurataan tilannetta myös jatkossa • Rovaniemen kouluilla on myös käytössä SOMETURVA -ohjelma - mallissa henkilökunnalla ja oppilailla on mahdollisuus saada apua - täältä löytyy myös materiaalia esim. oppitunneille - materiaalia myös esim. vanhempainiltoihin

	Ennalta ehkäisevänä toimenpiteenä Saaren koulussa hyödynnetään Niilo Mäki instituutin Yhteispeli-hanke materiaaleja ja Mieli ry:n valmiita sisältöjä. Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa: Toimitaan Rovaniemen kaupungin valmiussuunnitelman mukaan. Kriisitilanteiden valmiusryhmän jäsenet nimetään lukuvuoden alkaessa Saaren koulun valmiusryhmään kuuluvat johtoryhmän jäsenet ja oppilashuollosta edustajia.
Syväsenvaaran koulu	Luokassa toteutettavat ennalta ehkäisevät toimet: ryhmäyttäminen ja Hyvinvoinnin vuosikellon oppitunnit. Oppilaiden hyvinvointikysely Sopu-tiimi Verso Mieli ry:n materiaali ja koulutukset Yhteistyö kiusaamisen vastaisen työn koordinaattorin kanssa (K0).
Taipaleen koulu	Koululla on käytössä on Rovaniemen kaupungin malli kiusaamisen puuttumiseen. Lisäksi teemme tarvittaessa yhteistyötä K0-koordinaattorin kanssa. Läheltä piti-lomake käytössä. Luokissa nähtävillä selkeä malli, miten toimin, jos minua kiusataan. Ryhmätaso • ryhmäyttäminen • yhteistyötä vaativat työtavat • luokan omat säännöt • koko koulun yhteiset retket • avoin ja kannustava ilmapiiri • hyvinvoinnin vuosikello, luokanopettajan tunnit kerran kuussa • yhteisten asioiden jakaminen • koulun aikuisten yhteistyö vanhempien kanssa • (vanhempainilta) • opiskeluhuollon palvelut, konsultaatiot tarvittaessa • hyvinvoinnin vuosikellon toteuttaminen luokanopettajien tunneilla • Pisara-puuttumisen malli esiopetuksessa Yksilötaso • oppilaan kuunteleminen ja osallistaminen ikätason mukaisesti • hyvinvoinnin vuosikellon tunnit ja kotitehtävät huoltajien kanssa, • sosiaalisten taitojen ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen • oppilaan ohjaaminen valintatilanteissa • riitojen selvittely toimintamallin mukaisesti
Vaaranlammen koulu	Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta ja kiusaamiselta
Kiusaamisen vastaiset toimet tuodaan esille koulun sekä lukuvuosi- että oppilashuoltosuunnitelmassa. Lisäksi huoltajia tiedotetaan Wilman kautta. Ennaltaehkäisevää työtä tehdään myös erilaisten teemapäivien ja kyselyiden avulla. Kiusaamisen vastaiset työryhmät tiedottavat omasta toiminnastaan. Kiusaamisen vastaiset toimet käydään läpi vuosittain henkilökunnan kanssa. Lisäksi ne kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan. Tarvittaessa suunnitelmaa tarkennetaan lukuvuosittain.

Koulutasolla koko henkilökunta on sitoutunut kiusaamisen ja häirinnän vastaiseen työhön. Luokkatasolla toteutettujen työskentelyjen, kuten erilaisten teematuntien avulla pyritään vaikuttamaan oppilaisiin, etteivät he hyväksy kiusaamista. Oppilastasolla keskitytään esille tulevien kiusaamistapausten mahdollisimman tehokkaaseen selvittelyyn ja ne käsitellään asianosaisten kesken, aikuisten johdolla. Kiva-koulu periaatteita noudattaen.

Kiusaamisen, väkivallan ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Väkivallalta, kiusaaminen tai häirintä voi olla suoraa tai epäsuoraa sanallista tai fyysistä voimankäyttöä tai sosiaalista manipulointia, joka loukkaa henkilön fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista koskemattomuutta. Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä siihen puuttuminen kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville. Lisäksi ennaltaehkäisevää työtä tekee Kiva-tiimi, restoratiivisen sovittelukoulutuksen saaneet opettajat ja oppilaiden oma VERSO-työryhmä. Vaikeissa kiusaamistapauksissa yhteistyötä tehdään myös Rovaniemen K0-toiminnan kanssa. K-0 on kiusaamiseen puuttuvaa työtä, jossa selvitetään pitkään jatkuneita ja vaativia kiusaamistapauksia, joihin jostain syystä esimerkiksi koulun keinoilla ei olla saatu ratkaisuja aikaan. Tarvittaessa on tehtävä lastensuojelu- ja/tai rikosilmoitus.

Koulun toimenpiteet kiusaamisen ehkäisemiseksi ja kiusaamiseen puuttuminen
Kun kiusaamista havaitaan koulussa, siihen puututaan välittömästi. Kaikkien osapuolten kanssa keskustellaan ja selvitetään mistä on kyse. Asian eteenpäin vienti (luokanopettajalle tai koulun omalle kiusaamisen vastaiselle työryhmälle). Asiasta tiedotetaan vanhempia. Kriisitilanteissa koulukuraattori/-psykologi otetaan mukaan työskentelyyn. Koululla seurataan tilannetta myös jatkossa. Vakavat kiusaamistapaukset ja väkivaltainen käyttäytyminen
Koulut ovat velvollisia tekemään lastensuojeluilmoituksen ja rikosilmoituksen koulussa tapahtuvista väkivaltaisista konflikteista. Kun koulun henkilökunnalle tulee tietoisuuteen sellainen tapahtuma, joka on kohdistunut lapsen henkeen tai terveyteen, joka on luokiteltavissa rikoslain 20 tai 21 luvussa rangaistavaksi teoksi (mm. seksuaalirikos ja pahoinpitely), on tästä ilmoitettava poliisille. Rikosilmoituksen teko ei ole este sille, että koulut käsittelevät asiaa tapahtuneen jälkeen.

Oppilashuollon tuki kurinpitorangeistuksen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Väkivaltaisen ja uhkaavan käytöksen vuoksi oppilaalta voidaan rehtorin päätöksellä evätä osallistuminen opetukseen enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi. Tällöin on välittömästi otettava yhteys huoltajaan sekä tarvittaessa koulukuraattoriin, koulupsykologiin tai lastensuojeluun.

Viirinkankaan koulu	Kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään puuttumisen periaatteet: • Ennaltaehkäisy, yhteisöllisen oppilashuollon hyödyntäminen • Kun kiusaamista havaitaan koulussa, siihen puututaan välittömästi • Kaikkien osapuolten kanssa keskustellaan ja selvitetään mistä on kyse • Asian eteenpäin vienti (luokanopettajalle/valvojalle tai koulun omalle kiusaamisen vastaiselle työryhmälle) • Kriisitilanteissa koulukuraattori/-psykologi mukaan työskentelyyn • K0 -työn mukaan ottaminen tapauksissa, joissa selvitetään pitkään jatkuneita ja vaativia kiusaamistapauksia, joihin jostain syystä esimerkiksi koulun keinoilla ei ole ole saatu ratkaisuja aikaan • Asiasta tiedotetaan vanhempia Äkillisissä kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa toimimme valmiussuunnitelman ja PELSU:n mukaan.
Vikajärven koulu	Kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään puuttumisen periaatteet: • Ennaltaehkäisy, yhteisöllisen oppilashuollon hyödyntäminen • Kun kiusaamista havaitaan koulussa, siihen puututaan välittömästi • Kaikkien osapuolten kanssa keskustellaan ja selvitetään mistä on kyse • Asian eteenpäin vienti (luokanopettajalle/valvojalle tai koulun omalle kiusaamisen vastaiselle työryhmälle) • Kriisitilanteissa koulukuraattori/-psykologi mukaan työskentelyyn • K0 -työn mukaan ottaminen tapauksissa, joissa selvitetään pitkään jatkuneita ja vaativia kiusaamistapauksia, joihin jostain syystä esimerkiksi koulun keinoilla ei ole ole saatu ratkaisuja aikaan. • Asiasta tiedotetaan vanhempia Kurinpitosuunnitelma ja kasvatuskeskusteluiden käyttö Ohjeistus käydään läpi syyslukukauden alussa henkilökunnan kanssa. Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä siihen puuttuminen kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville. Koulussa työskentelevä aikuinen tekee aina arvion tilanteesta ja puuttuu välittömästi. Keinot ovat mm. kaikkien osallisten kuuleminen, kasvatuskeskustelu, sopiminen (anteeksi pyytäminen ja antaminen sanoin ja teoin) ja tarvittaessa jälki-istunnon määrääminen. Vanhempia tiedotetaan tarvittaessa ja aina, kun teoista tai sanoista seuraa jälki-istunto. Huoltajan ja oppilaan tulee olla tietoinen jälki-istunnon syystä (kaavake kotiin sekä tarvittaessa puhelinsoitto tai tapaamiset huoltajan kanssa). Lisäksi huoltajia tiedotetaan miten asia on sovittu ja miten tilannetta seurataan. Kuljetusoppilaiden runsaasta lukumäärästä johtuen jälki-istuntoja voidaan pitää välituntien aikana. Oppilashuollon koulukohtaisessa suunnitelmassa todetaan seuraavaa: Oppilaan turvallisuuden vaarantuessa väkivallan, kiusaamisen tai häirinnän vuoksi tulee asiaan puuttua välittömästi. Henkilö, joka havaitsee turvallisuuden vaarantuneen, tekee arvion tilanteesta

	sekä toimii koulun turvallisuusohjeiden mukaan. Välittömästi tämän jälkeen on otettava yhteys huoltajiin palaverin järjestämiseksi. Oppilaalle on taattava akuutissa tilanteessa mahdollisuus keskustella kokemastaan uhasta henkilöstöön kuuluvan aikuisen kanssa ja järjestettävä tarvittava oppilashuollollinen tuki tai ohjaus muiden tukipalveluiden piiriin. Yhdessä huoltajan kanssa, ja tilanteen mukaisesti myös oppilaan kanssa, on keskusteltava tarvittavista jatkotoimenpiteistä ja sovittava asian seurannasta. Väkivaltaa, kiusaamista tai häirintää aiheuttaneen henkilön kanssa tulee keskustella seuraamuksista ja teon vastuuttamisesta. Hänen kanssaan tulee käydä kasvatuskeskustelu ja tarvittaessa sovitaan jatkotoimenpiteistä. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus osallistua keskusteluun. Kasvatuskeskustelu kirjataan ja dokumentoidaan. Äkillisissä kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa toimimme valmiussuunnitelman ja PELSU:n mukaan.									
Korkalovaaran peruskoulu	Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä Kriisisuunnitelma Korkalovaaran peruskoulussa									
Napapiirin peruskoulu	• koulun aikuisten välinen yhteistyö, tiedottaminen ja kouluttaminen • järjestyssäännöt, hyvän käytöksen taulu • tehokas ja riittävä välituntivalvonta • hyvinvointikyselyt marraskuussa • kummioppilastoiminta • yhteistyö vanhempien ja vanhempaintoimikunnan kanssa • ryhmäyttäminen, Sujuvasti seiskalle -päivä • yhteistyötä vaativat työtavat • luokan omat säännöt • leirikoulut ja opintoretket • avoin ja kannustava ilmapiiri • hyvinvoinnin vuosikello, luokanvalvojan tunnit kerran kuussa, yhteisten asioiden jakaminen • koulun aikuisten yhteistyö vanhempien kanssa, vanhempainillat • koulunuorisotyön kiusaamista ja osallisuutta käsittelevät teemaluennot • oppilashuollon palvelut, konsultaatiot tarvittaessa • koulunuorisotyön osallistuminen koulun toimintapäiviin • nuorisopalveluiden välituntitoiminta • koulunuorisotyön järjestämä pienryhmätoiminta • koulunuorisotyön yksilöohjaus nuorisotyöllisin menetelmin									
Murolan peruskoulu	<table><tr><th colspan="3">Toimintaympäristön turvallisuuden edistäminen</th></tr><tr><th>Turvallisuutta edistävät yhteisölliset tekijät</th><th>Henkilöstön toimintaperiaatteet</th><th>Kasvatusyhteisön monitoimisuus</th></tr><tr><td>● koulun järjestyssäännöt ja</td><td>● toimintatapojen ja</td><td>● varhainen avoin</td></tr></table>	Toimintaympäristön turvallisuuden edistäminen			Turvallisuutta edistävät yhteisölliset tekijät	Henkilöstön toimintaperiaatteet	Kasvatusyhteisön monitoimisuus	● koulun järjestyssäännöt ja	● toimintatapojen ja	● varhainen avoin
Toimintaympäristön turvallisuuden edistäminen										
Turvallisuutta edistävät yhteisölliset tekijät	Henkilöstön toimintaperiaatteet	Kasvatusyhteisön monitoimisuus								
● koulun järjestyssäännöt ja	● toimintatapojen ja	● varhainen avoin								

	<table><tr><td>turvallisuusohjeet ● säännöt, sopimukset ja toimintatavat ovat julkisia, viranomaisohjeistuksia lukuun ottamatta ● luokkien ja ryhmien säännöt ● henkilöstön ja toimenkuvan tunteminen ● ennaltaehkäisevät toimintamallit (AVEKKI) </td><td>sääntöjen sopiminen sekä niihin sitoutuminen ● tiedon ja osaamisen ylläpitäminen ● varhainen ja välitön puuttuminen ● monialainen yhteistyö </td><td>yhteistyö (VAY) ● oppilaiden ja huoltajien toimijuuden ja osallisuuden huomioon ottaminen ● yhteistyö kodin kanssa ● kasvatuskumppanuus ● yhteinen vastuu avoimuudesta </td></tr></table>	turvallisuusohjeet ● säännöt, sopimukset ja toimintatavat ovat julkisia, viranomaisohjeistuksia lukuun ottamatta ● luokkien ja ryhmien säännöt ● henkilöstön ja toimenkuvan tunteminen ● ennaltaehkäisevät toimintamallit (AVEKKI)	sääntöjen sopiminen sekä niihin sitoutuminen ● tiedon ja osaamisen ylläpitäminen ● varhainen ja välitön puuttuminen ● monialainen yhteistyö	yhteistyö (VAY) ● oppilaiden ja huoltajien toimijuuden ja osallisuuden huomioon ottaminen ● yhteistyö kodin kanssa ● kasvatuskumppanuus ● yhteinen vastuu avoimuudesta
turvallisuusohjeet ● säännöt, sopimukset ja toimintatavat ovat julkisia, viranomaisohjeistuksia lukuun ottamatta ● luokkien ja ryhmien säännöt ● henkilöstön ja toimenkuvan tunteminen ● ennaltaehkäisevät toimintamallit (AVEKKI)	sääntöjen sopiminen sekä niihin sitoutuminen ● tiedon ja osaamisen ylläpitäminen ● varhainen ja välitön puuttuminen ● monialainen yhteistyö	yhteistyö (VAY) ● oppilaiden ja huoltajien toimijuuden ja osallisuuden huomioon ottaminen ● yhteistyö kodin kanssa ● kasvatuskumppanuus ● yhteinen vastuu avoimuudesta		
Ounasjoen peruskoulu	Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä Kriisisuunnitelma Ounasjoen peruskoulussa			
Ounasrinteen peruskoulu	Suunnitelmallinen välituntivalvonta: • valvojilla keltainen huomioliivi • koulun piha on jaettu seitsemään valvontalohkoon • jokaiselle lohkolle on nimetty valvojat, joille on määritelty tehtävät • luokka-asteille on määritelty omat oleskelu- sekä pelialueet Oppilaskuntatoiminta: • Vastuuopettajat Riitta Jaatinen ja Siina Ylitalo Tukioppilastoiminta • Vastuuopettajat Anniina Kojo ja Aapo Ansas Hyvinvoinnin vuosikellon / Hyvän mielen koulun -teematunnit • Pidetään kuukausittain työjärjestykseen merkittyyn aikaan Someturvan käyttö Superhyvä luokkahenki -tunnit Sujuvasti seiskalle -ryhmäytymispäivät Kaveritaito teematunnit 7. lk Ryhmäytymistapahtuma tuleville seiskoille Pienryhmätoiminnot: • Mielen päällä -ryhmä 6.-9. lk, Saana Välikangas • Tukioppilaiden kaverikerho Nuorisotilan luokkavälitunnit Kiusaamispaketti/Nuorisotoimi 7. lk Seksuaalisuus ja häirintä -teematunti 8. lk			
Ounasvaaran peruskoulu	Kiusaamista ja väkivaltaa ennaltaehkäiseviä toimia Ounasvaaran koulussa: • Organisoitu ja tehokas välituntivalvonta. • Oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta lisäämässä yhteisöllisyyttä kouluarjessa. • Sujuvasti seiskalle-ryhmäytymispäivät. • Kuukausittaiset hyvinvointitunnit • ‘Hiljainen välkkä’ • Koulun järjestyssääntöjen läpikäynti lukuvuoden alussa ja niiden kertaaminen aina tarpeen mukaan. • Kurinpitokäytäntöiden läpikäynti ja toteuttaminen. • OTE-tiimi (“Oppilaiden väliset suhteet”) tukena kiusaamistilanteiden selvittelyssä. Tarvittaessa yhteistyö K=koordinaattori Minna Laakon			

	kanssa. • Mieli ry:n koulutus ja materiaalit käytössä koko opettajakunnalla. Ounasvaaran koulussa noudatetaan alla olevia Rovaniemen kaupungin kiusaamisen vastaisen työn toimintamalleja: Puuttumisen malli_perusopetus Ennaltaehkäisyyn toimet_perusopetuksessa
Rantavitikan peruskoulu	Rantavitikan peruskoululla on käytössä on Rovaniemen kaupungin malli kiusaamisen puuttumiseen. Lisäksi teemme tarvittaessa yhteistyötä kiusaamisenvastaisen työn koordinaattorin, poliisin sekä lastensuojelun kanssa. Läheltä piti-lomake sekä väkivaltailmoitus -lomake käytössä. Koulun järjestyssäännöt käydään aina syksyisin läpi oppilasryhmien kanssa. Järjestyssäännöt selkeästi näkyvillä koululuokissa. Tarvittaessa näihin sääntöihin palataan haastavissa tilanteissa. Koulussa selvitetään tilanteet ja sovimme seuraamuksista. Myös oppilaskunnan hallitus on mukana erilaisia ohjeita miettiessä. Tarvittaessa otamme koko koulun kanssa asioita käsittelyyn. Koulun aikuisten välinen yhteistyö ja tiedottaminen ovat tärkeässä roolissa. Välituntivalvonta: • Valvojilla huomioliivit (opettajilla keltainen, koulunkäynninohjaajilla vihreä) • Kolme välituntialuetta joista jokaiselle on nimetty valvojat • Eri luokka-asteille on määritelty omat oleskelu- sekä pelialueet Oppilaskuntatoiminta: • Vastuuopettajat Sanna Leinonen ja Sofia Tyni Tukioppilastoiminta • Vastuuopettaja Sanna Leinonen • Hyvinvoinnin vuosikellon teematunnit pidetään kuukausittain työjärjestykseen merkittynä aikana Someturvan käyttö Sujuvasti seiskalle -ryhmäytymispäivät Ryhmäytymistapahtuma tuleville seiskoille

Ylikylän peruskoulu	Ylikylän koululla on oma toimintamalli ristiriitatilanteiden ratkaisemiseksi. Koulumme tekee yhteistyötä kiusaamisen vastaisen koordinaattori Minna Laakon kanssa (KO). Siinä selvitetään vaikeita ja pitkään jatkuneita kiusaamis- ja konfliktitilanteita. Toiminnassa ovat yhteistyössä kiusaamisen vastaisen työn koordinaattori, osapuolet, huoltajat, koulu ja muut yhteistyötahot, kuten nuoriso- ja sosiaalipalvelut sekä poliisi. Kiusaamisen vastaisen työn toimintamalli <u>Kiusaamista ennaltaehkäisevät toimet Rovaniemen perusopetuksessa</u> <u>Kiusaamiseen puuttuminen Rovaniemen perusopetuksessa</u> Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa: Toimitaan Rovaniemen kaupungin valmiussuunnitelman mukaan. Kriisitilanteiden valmiusryhmän jäsenet nimetään lukuvuoden alkaessa hyvinvointiryhmän kokouksessa. Ylikylän koulun valmiusryhmään kuuluvat johtoryhmän jäsenet ja oppilashuollosta edustajia.
Yläkemijoen peruskoulu	Turvallisuutta edistävät yhteisölliset tekijät Koulussamme noudatetaan Rovaniemen kaupungin sivistyslautakunnan 16.6.2022 hyväksymiä järjestyssääntöjä Luokkien ja ryhmien säännöt Henkilöstön ja toimenkuvan tunteminen Ennaltaehkäisevät toimintamallit (AVEKKI) Rovaniemen koulujen yhteinen malli kiusaamistilanteissa Koulussamme on nimetty kaksi opettajaa KO vastaaviksi Henkilöstön toimintaperiaatteet Toimintatapojen ja sääntöjen sopiminen sekä niihin sitoutuminen, esim ohjeistus välituntivalvonnasta:

	<i>Välituntivalvojan on aktiivisella, koko välituntialueeseen ulottuvalla valvonnallaan estettävä ennakolta häiriöiden syntyminen. Välituntivalvojan on erityisesti huolehdittava siitä, ettei koulukiusaamiskulttuuria pääse syntymään.</i> Tiedon ja osaamisen ylläpitäminen Varhainen ja välitön puuttuminen Monialainen yhteistyö Kasvatusyhteisön monitoimisuus Oppilaiden ja huoltajien toimijuuden ja osallisuuden huomioon ottaminen Yhteistyö kodin kanssa Kasvatuskumppanuus Yhteinen vastuu avoimuudesta Äkillisissä kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa toimimme valmiussuunnitelman ja PELSU:n mukaan.
Neljäntuulen koulu	Väkivallan ehkäisemiseksi jokaisen Neljäntuulen kouluun siirtyvän oppilaan kanssa tehdään koulusopimus, jossa on oma kohtansa väkivaltaan liittyen. Neljäntuulen koulun henkilökunnan osalta on koulutuksessa otettu huomioon väkivallan uhka sekä sen ennaltaehkäisy. Tavoitteena on, että kaikki saisivat AVEKKI-koulutuksen lukuvuoden 23-24 aikana. Kiusaamisen ehkäisemiseksi Neljäntuulen koulussa ei ole omaa erityistä suunnitelmaa. Kiusaamiseen pyritään puuttumaan mahdollisimman hyvissä ajoin. Kiusaamisen ehkäisy otetaan huomioon mm. oppilaita ryhmitettäessä sekä kaikessa yhteisessä toiminnassa. Oppilaiden erityistarpeet pyritään huomioimaan mahdollisimman hyvin ja niihin voidaan kohdistaa henkilökohtaista tukea.
Myllärin koulu	Turvallinen kasvuympäristö ja yhteisöllinen toimintakulttuuri ovat keskeisessä osassa hyvinvoinnin uhkien hallinnassa ja ennaltaehkäisyssä. Fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti hyvinvoiva ympäristö ennaltaehkäisee kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää. Turvallisuutta edistävä toimintakulttuuri on tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen ja siinä tiedostetaan uhkatekijät ja noudatetaan sovittuja ohjeita. Yhteinen turvallisuusajattelu on merkittävä tekijä lasten hyvinvoinnille ja oppimiselle. Ennaltaehkäiseviä keinoja väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi. Myllärin koululla hyödynnetään erilaisia turvallisuutta parantavia työ- ja toimintamalleja. Erityisesti menetelmät ovat hyödyllisiä siirtymävaiheissa sekä tilanteissa, jossa ryhmään tulee uusi oppilas. Toimintamallit koskevat sekä yksilö-, ryhmä- että yhteisötasoa. Tällaisia menetelmiä ovat mm. ART-ryhmät

ROVANIEMI

oppilaille ja AVEKKI-koulutukset henkilöstölle väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyyn. Oppilaan tai henkilökunnan turvallisuuden vaarantuessa väkivallan, kiusaamisen tai häirinnän vuoksi asiaan puututaan välittömästi: tehdään arvio tilanteesta ja tarvittavista toimentatavoista sekä otetaan yhteys huoltajiin.

5.2 Toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän esiintyvyyden seuraamiseksi

Tässä taulukossa kuvataan koulukohtaisia toimenpiteitä, joilla seurataan väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän esiintyvyyttä (esim. koulu-, luokkataso- tai luokkakohtaiset kyselyt ja sosiogrammit).

Koulu	Koulukohtaiset tiedot ja kuvaus toimenpiteistä
Alakorkalon koulu	
Hirvaan koulu	Kyselyt vuosittain, joiden avulla seurataan kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa. Hyvinvointityöryhmä käy läpi kyselyiden tuloksia koulu- ja luokkatasolla. Reagointi tulosten perusteella tarvittaessa.
Kaukon koulu	Oppilaiden hyvinvointikyselyt kaksi kertaa lukuvuodessa, ennen syyslomaa ja ennen talvilomaa. Kyselyiden tulokset käydään läpi henkilökunnan, oppilaiden sekä opiskeluhoitotryhmän kanssa. Yhteisötasolla riittävä välituntivalvonta, yhteiset aamunavaukset, yhteistyö huoltajien kanssa sekä tiedottaminen.
Koskenkylän koulu	Koskenkylän koulussa kiusaamista seurataan seuraavasti: • kyselyt lokakuussa (hyvinvointiryhmä) sekä keväällä maaliskuussa (Kiva koulu) • keskustelut perheiden ja oppilaiden kanssa • oppilaskohtaiset keskustelut • vanhempien yhteydenotot • välituntivalvonta (2-3 valvojaa) • yhteistyö, tiedottaminen,
Meltauksen koulu	Kyselyt vuosittain, joiden avulla seurataan kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa. Hyvinvointityöryhmä käy läpi kyselyiden tuloksia koulu- ja luokkatasolla. Reagointi tulosten perusteella tarvittaessa.
Nivankylän koulu	
Nivavaaran koulu	Oppilaiden hyvinvointikyselyt, oppilaiden kuuleminen, kummioppilastoiminta, Söpu-tiimin seuranta, riittävä ja tehokas välituntivalvonta, koulun aikuisten välinen yhteistyö, yhteistyö huoltajien kanssa ja tiedottaminen.
Rautiosaaren koulu	Jatkuva seuranta, joka pienessä koulussa helpompaa. Kiusaamiskyselyt.
Saaren koulu	Hyvinvointikysely syyslukukautena, jonka avulla seurataan kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa, sekä luokkadyynamiikkaa. Opiskeluhoitotryhmä käy läpi kyselyiden tuloksia koulu- ja luokkatasolla. Toiminnan muuttaminen ja siihen reagointi tulosten perusteella. Luokanopettajille on varattu aika jolloin voivat esitellä oman luokan tilannetta ja siinä voidaan tehdä suunnitelmia jatkoon. Lisäksi viidennen luokan laaja terveystarkastus joka pitää sisällään

	luokkailmapiirikyselyn. Tämä lisäksi luokissa voidaan tehdä erillisiä luokkakohdaisia kyselyitä ja sosiogrammeja.
Syväsenvaaran koulu	Hyvinvointikyselyt kaksi kertaa vuodessa, joiden avulla seurataan kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa. Opiskeluhuoltotyöryhmä käy läpi kyselyiden tuloksia koulu- ja luokkatasolla. Toiminnan muuttaminen ja siihen reagointi tulosten perusteella.
Taipaleen koulu	Koulun järjestyssäännöt käydään aina syksyisin läpi oppilasryhmien kanssa. Järjestyssäännöt selkeästi näkyvillä koululuokissa. Tarvittaessa näihin sääntöihin palataan haastavissa tilanteissa. Koulussa selvitetään tilanteet ja yhdessä pohtien koitamme löytää sopivan ratkaisun tilanteeseen. Myös oppilaskunnan hallitus on mukana erilaisia ohjeita miettiessä (välituntisäännöt, mäenlaskusäännöt, jalissäännöt). Tarvittaessa otamme koko koulun kanssa asian käsittelyyn "koulukokouksessa" liikuntasalissa. Koulun aikuisten välinen yhteistyö ja tiedottaminen ovat tärkeässä roolissa. Yhteisötaso • koulun aikuisten välinen yhteistyö, tiedottaminen ja • kouluttaminen • tehokas ja riittävä välituntivalvonta • luokkien hyvinvointikyselyt syysloman jälkeen • kummioppilastoiminta (5.-6.luokkalaisten toimivat 0.-2.luokkalaisten kummeina) • yhteiset aamunavaukset joka perjantai • yhteistyö vanhempien kanssa • yhteistyö vanhempaintoimikunnan kanssa
Vaaranlammen koulu	Koulun toimenpiteet lapsiin kohdistuvan seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseksi ja siihen puuttuminen Seksuaalisessa häirinnässä on kysymys lapsen tai nuoren altistamisesta ikään kuulumattomalle seksuaalisuudelle, joka loukkaa hänen psyykkistä tai fyysistä koskemattomuuttaan. Sillä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä. Vakavimmillaan se voi muuttua seksuaaliseksi väkivallaksi ja rikolliseksi teoksi. Häirinnälle on tyypillistä sen toistuvuus, mutta se voi olla myös yksittäinen teko. Seksuaalinen häirintä voi ilmetä esimerkiksi seuraavin tavoin: seksuaalisesti vihjailevat eleet tai ilmeet, epäasialliset seksuaaliset puheet, kaksimieliset vitsit sekä vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset. Ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä Lähtökohtana kiinnostus lasten ja nuorten kuulumisia kohtaan ja luottamuksen ilmapiirin rakentaminen. Koulussa rohkaistaan oppilaita ilmoittamaan havaitsemastaan tai kohtaamastaan seksuaalisesta häirinnästä luotettavalle aikuiselle. Ilmiön yhteinen ikäkaudelle sopiva asian käsitleminen jo etukäteen auttaa lapsia tunnistamaan erilaiset häirinnän muodot ja samalla he oppivat toimimaan myös ahdistaviksi tai vaikeiksi kokemissaan tilanteissa. Salassapito

Perusopetuksessa oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on salassapidon estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskelijan opettajalle, rehtorille ja tämän opetuksesta vastaavalle viranomaiselle opiskelijan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Seksuaalista häirintää koskeva tieto edellyttää useimmiten tiedon välittämistä. Arvion siitä, onko seksuaalista häirintää koskeva tieto opetuksen asianmukaisen järjestämisen tai turvallisuuden varmistamisen kannalta välttämätön, tekee se, jonka hallussa tieto on.

Toimenpiteet kun häirintää havaitaan

Alle 18-vuotiaaseen opiskelijaan kohdistunut seksuaalirikosepäily ilmoitetaan poliisille ja lastensuojeluun. Epäselvissä tilanteissa voi konsultoida ilman nimiä poliisia ja lastensuojelua ja kysyä neuvoa tilanteeseen. Koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta ilmoitetaan niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle. Häirinnän kohteeksi joutunut ja häirintään syyllistynyt ohjataan tarvittaessa yksilökohtaisten opiskeluhuollon palvelujen piiriin ja palvelujen vaikutuksia seurataan.

Yksilöllinen tuki

Oppilaalle on taattava akuutissa tilanteessa mahdollisuus keskustella kokemastaan uhasta henkilöstöön kuuluvan aikuisen kanssa ja järjestettävä tarvittava oppilashuollollinen tuki tai ohjaus muiden tukipalveluiden piiriin. Yhdessä huoltajan kanssa, ja tilanteen mukaisesti myös oppilaan kanssa, on keskusteltava tarvittavista jatkotoimenpiteistä ja sovittava asian seurannasta. Huoltajia informoidaan etukäteen siitä, mikä on koulun toimintatapa kiusaamistapauksissa ja miten yhteydenpito toimii. Yhdessä huoltajan kanssa on keskusteltava tarvittavista jatkotoimenpiteistä ja sovittava asian seurannasta.

Ohjeita huoltajille:

Ole kiinnostunut lapsen koulupäivästä ja kysele häneltä, miten koulupäivä on mennyt. Kannusta lasta sanoittamaan ja käsittelemään myös hankalia tunteita. Sopikaa säännöistä. Säännöt luovat turvaa lapselle. Jos lapsi kertoo kiusaamisesta, keskustele lapsen kanssa tapahtuneesta ja ota yhteyttä lapsen omaan opettajaan. Säilytä avoin, vuorovaikutuksellinen ja rakentava keskustelun ilmapiiri koulun kanssa ja tee yhteistyötä, joka tukee lasta parhaiten.

Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa

Tarvittaessa voidaan asian käsittely viedä eteenpäin rehtorille kurinpitoon liittyvissä kysymyksissä ja/tai tarvittaessa monialaiselle asiantuntijaryhmälle. Keskustelut ja asian eteneminen dokumentoidaan. Käsittelyssä voidaan hyödyntää kasvatustietoa ja oppilashuoltokertomuksen kirjauksia.

Viirinkankaan koulu

Vikajärven koulu

Koulun järjestyssäännöt käydään aina syksyisin läpi oppilasryhmien kanssa. Järjestyssäännöt selkeästi näkyvillä koulussa. Tarvittaessa näihin sääntöihin

	palataan haastavissa tilanteissa. Koulussa selvitetään tilanteet ja yhdessä pohtien koitamme löytää sopivan ratkaisun tilanteeseen. Myös oppilaskunnan hallitus on mukana erilaisia ohjeita miettiessä (välituntisäännöt, mäenlaskusäännöt, jalkapallosäännöt). Tarvittaessa otamme koko koulun kanssa asian käsittelyyn "Nalletunneilla". Koulun aikuisten välinen yhteistyö ja tiedottaminen ovat tärkeässä roolissa.
Korkalovaaran peruskoulu	
Napapiirin peruskoulu	Jatkuva seuranta ja kattava lomakkeisto, jolla pidetään kirjaa tapahtumista. Seiskaluokkalaisille tehdään säännölliset ilmapiirikyselyt. Vastaava kysely toistetaan muina vuosina tarpeen mukaan.
Murolan peruskoulu	• Hyvinvointikyselyt • Kodin ja koulun välinen yhteistyö ○ Ennaltava estävät oppitunnit ○ Huoltajien yhteydenotot ○ Yhteistyö vanhempaintoimikunnan kanssa ○ Välituntivalvonta ○ Reagointi nopeasti kiusaamistilanteisiin ○ Seuranta
Ounasjoen peruskoulu	Säännölliset kiusaamiskyselyt 4 krt. lukuvuodessa ennen lomia.
Ounasrinteen peruskoulu	• Vuosittainen kiusaamiskysely • SÖPU-tiimi seuraa kiusaamistapausten määrää ja kohdentumista.
Ounasvaaran peruskoulu	
Rantavitikan peruskoulu	• Hyvinvointi- / kiusaamiskyselyt säännöllisesti
Ylikylän peruskoulu	
Yläkemijoen peruskoulu	Hyvinvointikyselyt Jatkuva seuranta luokkatilanteessa ja välitunneilla Oppilaiden ja vanhempien yhteydenotot Yhteistyö nuorisotoiminnan kanssa
Neljäntuulen koulu	Pienessä erityiskoulussa tilanteen seuranta tapahtuu luonnollisesti osana perustoimintaa. Emme tarvitse tähän erillisiä mittareita.

ROVANIEMI

Myllärin koulu

Pienessä erityiskoulussa tilanteen seuranta tapahtuu luonnollisesti osana perustoimintaa. Emme tarvitse tähän erillisiä mittareita.

5.3 Toimenpiteet väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään liittyviin ongelmatilanteisiin puuttumiseksi

Tässä taulukossa kuvataan koulukohtaisia toimenpiteitä, väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ongelmatilanteisiin puuttumiseksi.

Koulu	Koulukohtaiset tiedot ja kuvaus toimenpiteistä
Alakorkalon koulu	
Hirvaan koulu	Väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään täytyy puuttua aina. Jokainen tilanne on erilainen ja asioihin on reagoitava tilanteen vaatimalla tavalla. Kiusaamiseen puuttuminen Rovaniemen perusopetuksessa
Kaukon koulu	Väkivaltaa, kiusaamiseen ja häirintää tulee aina puuttua. Tilanteet ovat erilaisia ja asioihin reagoidaan tilanteen vaatimalla tavalla. Puuttumisen malli_perusopetus
Koskenkylän koulu	Väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään puututaan aina. Käytetään monipuolisia keinoja. • kyselyt lokakuussa (hyvinvointiryhmä) sekä keväällä maalis-huhtikuussa (Kiva koulu) • vanhempainillat (koko koulu, osa luokista, yksittäiset luokat) • Someturvasta tiedottaminen, oppitunnit • VAY-menetelmät vanhempainilloissa, oppilasryhmissä ja -palavereissa • kuraattoripalvelut (esim. erilaiset kerhot) • keskustelut perheiden ja oppilaiden kanssa • oppilaskohtaiset keskustelut • välituntiliivit välituntivalvoilla • oppilashuoltotyöryhmä • hyvinvointiryhmä • ennaltaehkäisevä toiminta: työrauha, luokan ilmapiiri, opettajan, oppilaan ja vanhempien välisten suhteiden kehittäminen • opettajat käyvät läpi oman luokkansa vanhempien ja oppilaiden kanssa kiusaamista koskevat ohjeet (yllä) jokainen lukuvuosi. • Kiva Koulu ja K0-toiminta vakavissa tilanteissa • Rikosilmoitus
Meltauksen koulu	Väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään puututaan aina. Jokainen tilanne on erilainen ja asioihin on reagoitava tilanteen vaatimalla tavalla. Kiusaamiseen

	puuttuminen Rovaniemen perusopetuksessa -malli. Keskustelut hyvinvointikyselyn pohjalta niiden oppilaiden kanssa, joiden vastauksissa on ilmennyt huolta. Luokanopettajaa kuullaan keskustelujen jälkeen (seuranta). Mikäli edellä mainittua väkivalta, kiusaamista ja häirintää esiintyy asiaa lähdetään käsittelemään välittömästi. Asianosaisia kuullaan ja tämän perusteella tehdään jatkosuunnitelma.
Nivankylän koulu	
Nivavaaran koulu	Väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään puututaan aina. Jokainen tilanne on erilainen ja asioihin on reagoitava tilanteen vaatimalla tavalla. Kiusaamiseen puuttuminen Rovaniemen perusopetuksessa -malli. Keskustelut hyvinvointikyselyn pohjalta niiden oppilaiden kanssa, joiden vastauksissa on ilmennyt huolta. Luokanopettajaa kuullaan keskustelujen jälkeen (seuranta).
Rautiosaaren koulu	Rovaniemen kaupungin perusopetuksen kiusaamiseen puuttumismalli
Saaren koulu	Väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään puututaan aina. Jokainen tilanne on erilainen ja asioihin on reagoitava tilanteen vaatimalla tavalla. Kiusaamiseen puuttuminen Rovaniemen perusopetuksessa -malli. Keskustelut hyvinvointikyselyn pohjalta niiden oppilaiden kanssa, joiden vastauksissa on ilmennyt huolta. Luokanopettajaa kuullaan keskustelujen jälkeen (seuranta). Mikäli edellä mainittua väkivalta, kiusaamista ja häirintää esiintyy asiaa lähdetään käsittelemään välittömästi. Asianosaisia kuullaan ja tämän perusteella tehdään jatkosuunnitelma. Mikäli tarvetta asiaa käsitellään sopu-tiimissä. Mikäli rikosoikeudellinen kynnys ylittyy, asiasta konsultoidaan poliisiviranomaisten kanssa sekä tarpeen tullen tehdään lastensuojeluilmoitus. Huoltajat pidetään tietoisina prosessista ja pidetään yhteisiä palaveriteita tarpeen tullen. Käytössä on myös Ankkuri-malli ja sovittelutoiminta. Tavoitteena on että ei toivottu käytös saadaan loppumaan ja opiskeluympäristö pidetään turvallisena.
Syväsenvaaran koulu	Väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään puututaan aina. Jokainen tilanne on erilainen ja asioihin on reagoitava tilanteen vaatimalla tavalla. Kiusaamiseen puuttuminen Rovaniemen perusopetuksessa -malli. Keskustelut hyvinvointikyselyn pohjalta niiden oppilaiden kanssa, joiden vastauksissa on ilmennyt huolta. Luokanopettajaa kuullaan keskustelujen jälkeen (seuranta).

ROVANIEMI

Taipaleen koulu	Väkivaltaa, kiusaamiseen ja häirintää tulee aina puuttua. Tilanteet ovat erilaisia ja asioihin reagoidaan tilanteen vaatimalla tavalla.
Vaaranlammen koulu	Kiusaamisen, väkivallan ehkäiseminen ja siihen puuttuminen Väkivalta, kiusaaminen tai häirintä voi olla suoraa tai epäsuoraa sanallista tai fyysistä voimankäyttöä tai sosiaalista manipulointia, joka loukkaa henkilön fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista koskemattomuutta. Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä siihen puuttuminen kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville. Lisäksi ennaltaehkäisevää työtä tekee Kiva-tiimi, restoratiivisen sovittelukoulutuksen saaneet opettajat ja oppilaiden oma VERSO-työryhmä. Vaikeissa kiusaamistapauksissa yhteistyötä tehdään myös Rovaniemen K0-toiminnan kanssa. K-0 on kiusaamiseen puuttuvaa työtä, jossa selvitetään pitkään jatkuneita ja vaativia kiusaamistapauksia, joihin jostain syystä esimerkiksi koulun keinoilla ei olla saatu ratkaisuja aikaan. Tarvittaessa on tehtävä lastensuojelu- ja/tai rikosilmoitus. Koulun toimenpiteet kiusaamisen ehkäisemiseksi ja kiusaamiseen puuttuminen Kun kiusaamista havaitaan koulussa, siihen puututaan välittömästi. Kaikkien osapuolten kanssa keskustellaan ja selvitetään mistä on kyse. Asian eteenpäin vienti (luokanopettajalle tai koulun omalle kiusaamisen vastaiselle työryhmälle). Asiasta tiedotetaan vanhempia. Kriisitilanteissa koulukuraattori/-psykologi otetaan mukaan työskentelyyn. Koululla seurataan tilannetta myös jatkossa.
Viirinkankaan koulu	
Vikajärven koulu	Väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään tulee aina puuttua. Tilanteet ovat erilaisia ja asioihin reagoidaan tilanteen vaatimalla tavalla.
Korkalovaaran peruskoulu	
Napapiirin peruskoulu	Noudatamme kaupunkikohtaista kiusaamiseen puuttumisen mallia.
Murolan peruskoulu	<u>Kiusaamiseen puuttuminen Rovaniemen perusopetuksessa</u> Kiusaamiseen ja väkivaltatilanteeseen puututaan aina Tiedottaminen jokaisesta väkivalta tilanteesta huoltajille Tiedottaminen luokanvalvojille ja luokanopettajille esim.välituntivalvojalta Seuranta aina tilanteisiin
Ounasjoen peruskoulu	

Ounasrinteen peruskoulu	Vertaissovittelu eli verso: • Tavoitteena eheyttää rikkoutuneet ihmissuhteet ja sopia, miten jatkossa toimitaan ettei konflikti toistu • Riidan osapuolet tekevät kirjallisen sopimuksen, jonka toteutumista seurataan • Mikäli molemmille osapuolille sopivaa ratkaisua ei löydy, asian käsittely siirtyy koulun aikuisten vastuulle • Toimintaa ohjaa aina henkilökunnan jäsenistä koulutettu tiimi, joka arvioi kunkin tilanteen soveltuvuuden vertaissovitteluun ja vastaa siitä, että koko sovittelun prosessi käydään läpi • Mikäli sovintoa ei saada aikaan tai sovituista asioista ei seuranta-aikana pidetä kiinni, koulun aikuiset vastaavat tarvittavista jatkomenettelyistä Pihaverso: • Vertaissovittelija ovat välitunneilla auttamassa riitatilanteiden selvittelyssä Restoratiivinen aikuissovittelu: • Koulutetut henkilökunnan jäsenet tekevät aikuissovittelua viikottain
Ounasvaaran peruskoulu	
Rantavitikan peruskoulu	Toteutamme kaupunkikohtaista kiusaamiseen puuttumisen mallia.
Ylikylän peruskoulu	
Yläkemijoen peruskoulu	Kiusaamiseen ja väkivaltatilanteeseen puututaan aina, kaikilla koulun työntekijöillä on vastuu puuttua tilanteisiin Noudatetaan kaupungin kiusaamiseen puuttumisen mallia.
Neljäntuulen koulu	Väkivallan ehkäisemiseksi jokaisen Neljäntuulen kouluun siirtyvän oppilaan kanssa tehdään koulusopimus, jossa on oma kohtansa väkivaltaan liittyen. Neljäntuulen koulun henkilökunnan osalta on koulutuksessa otettu huomioon väkivallan uhka sekä sen ennaltaehkäisy. Tavoitteena on, että kaikki saisivat AVEKKI-koulutuksen lukuvuoden 23-24 aikana. Kiusaamisen ehkäiseminen on tärkeä osa kaikkien koulussa työskentelevien perustyötä. Kiusaamiseen pyritään puuttumaan mahdollisimman hyvissä ajoin. Asian käsittelyssä huomioidaan lasten / nuorten kokonaistilanne. Tarvittaessa otetaan hoitava taho nopeasti mukaan. Kiusaamisen ehkäisy otetaan huomioon mm. oppilaita ryhmytettäessä sekä kaikessa yhteisessä toiminnassa. Oppilaiden erityistarpeet pyritään huomioimaan mahdollisimman hyvin ja niihin voidaan kohdistaa henkilökohtaista tukea.

Myllärin koulu

Turvallinen kasvuympäristö ja yhteisöllinen toimintakulttuuri ovat keskeisessä osassa hyvinvoinnin uhkien hallinnassa ja ennaltaehkäisyssä. Fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti hyvinvoiva ympäristö ennaltaehkäisee kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää. Turvallisuutta edistävä toimintakulttuuri on tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen ja siinä tiedostetaan uhkatekijät ja noudatetaan sovittuja ohjeita. Yhteinen turvallisuusajattelu on merkittävä tekijä lasten hyvinvoinnille ja oppimiselle.

Ennaltaehkäiseviä keinoja väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi.

Myllärin koululla hyödynnetään erilaisia turvallisuutta parantavia työ- ja toimintamalleja. Erityisesti menetelmät ovat hyödyllisiä siirtymävaiheissa sekä tilanteessa, jossa ryhmään tulee uusi oppilas. Toimintamallit koskevat sekä yksilö-, ryhmä- että yhteisötasoa. Tällaisia menetelmiä ovat mm. ART-ryhmät oppilaille ja AVEKKI-koulutukset henkilöstölle väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyyn. Oppilaan tai henkilökunnan turvallisuuden vaarantuessa väkivallan, kiusaamisen tai häirinnän vuoksi asiaan puututaan välittömästi: tehdään arvio tilanteesta ja tarvittavista toimintatavoista sekä otetaan yhteys huoltajiin.

ROVANIEMI

5.4 Väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään liittyvän jälkiseurannan edellyttämät käytänteet

Tässä taulukossa kuvataan väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään liittyviä koulukohtaisia jälkiseurannan käytänteitä.

Koulu	Koulukohtaiset tiedot ja kuvaus toimenpiteistä
Alakorkalon koulu	
Hirvaan koulu	Oppilaalle tarjotaan koulukuraattorin tai koulupsykologin apua. He arvioivat tarvittavan hoidon. Jälkiseuranta sovitaan selvittelytilanteen yhteydessä. Yhteistyö huoltajien kanssa Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa erityisen tärkeää. Etenemme suunnitelmaan kirjatulla tavalla. Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa Yhteistyötä tehdään tarvittaessa kiusaamisen vastainen työ -koordinaattorin, poliisin, ja lastensuojelun kanssa.
Kaukon koulu	Riitojen ja kiusaamisen selvittelymallissa yhteistyö vanhempien kanssa ja mukana myös oppilashuollon tukitoimet. Oppilaalle tarjotaan koulukuraattorin tai koulupsykologin apua. He arvioivat tarvittavan hoidon. Jälkiseuranta sovitaan selvittelytilanteen yhteydessä. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa erityisen tärkeää. Etenemme suunnitelmaan kirjatulla tavalla. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa KO-koordinaattorin, poliisin, ja lastensuojelun kanssa. Suunnitelma käydään läpi suunnittelupäivässä elokuussa henkilökunnan kanssa. Oppilaiden kanssa suunnitelman keskeisiä osia käydään läpi opettajan kanssa. Suunnitelmaa päivitetään, seurataan ja arvioidaan koko koulun henkilökunnan toimesta.
Koskenkylän koulu	Kiusaaminen ja väkivalta ovat aina merkkejä oppilashuollon tarpeesta. Ohjataan kiusaava oppilas oppilashuollon pariin, jotta hän saa tarvitsemansa avun. Tilannetta tulee aina suunnitellusti seurata ja seurannan tulos on kirjattava.
Meltauksen koulu	Oppilaalle tarjotaan koulukuraattorin tai koulupsykologin apua. He arvioivat tarvittavan hoidon. Jälkiseuranta sovitaan selvittelytilanteen yhteydessä. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa

	erityisen tärkeää. Etenemme suunnitelmaan kirjatulla tavalla. Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa: kiusaamisen vastainen työ -koordinaattorin, poliisin, ja lastensuojelun kanssa.
Nivankylän koulu	
Nivavaaran koulu	Tarvittaessa opiskeluhoito antaa tukea luokkaan/oppilaalle. Lisäksi järjestetään koulun ulkopuolista tukea tilanteen vaatiessa (K0, poliisi). Söpu-tiimi seuraa tarvittavan ajan sille tietoon tulleita tapauksia. Oppilaalle tarjotaan koulukuraattorin tai koulupsykologin apua. He arvioivat tarvittavan hoidon. Jälkiseuranta sovitaan selvittelytilanteen yhteydessä. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa erityisen tärkeää. Etenemme suunnitelmaan kirjatulla tavalla. Yhteistyötä viranomaisen kanssa tehdään tarvittaessa kiusaamisen vastainen työ -koordinaattorin, poliisin, ja lastensuojelun kanssa.
Rautiosaaren koulu	Tilanteen purkaminen luokanopettajan, kuraattorin tai psykologin johdolla riippuen tilanteesta. Tärkeää myös avoin vuorovaikutus huoltajien kanssa.
Saaren koulu	Tarvittaessa opiskeluhoito antaa tukea luokkaan/oppilaalle. Lisäksi järjestetään koulun ulkopuolista tukea tilanteen vaatiessa (K0, poliisi). Söpu-tiimi seuraa tarvittavan ajan sille tietoon tulleita tapauksia. Oppilaalle tarjotaan koulukuraattorin tai koulupsykologin apua. He arvioivat tarvittavan hoidon. Jälkiseuranta sovitaan selvittelytilanteen yhteydessä. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa erityisen tärkeää. Etenemme suunnitelmaan kirjatulla tavalla. Yhteistyötä viranomaisen kanssa tehdään tarvittaessa kiusaamisen vastainen työ -koordinaattorin, poliisin, ja lastensuojelun kanssa.
Syväsenvaaran koulu	Tarvittaessa opiskeluhoito antaa tukea luokkaan/oppilaalle. Lisäksi järjestetään koulun ulkopuolista tukea tilanteen vaatiessa (K0, poliisi). Söpu-tiimi seuraa tarvittavan ajan sille tietoon tulleita tapauksia. Oppilaalle tarjotaan koulukuraattorin tai koulupsykologin apua. He arvioivat tarvittavan hoidon. Jälkiseuranta sovitaan selvittelytilanteen yhteydessä. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa erityisen tärkeää. Etenemme suunnitelmaan kirjatulla tavalla. Yhteistyötä viranomaisen kanssa tehdään tarvittaessa kiusaamisen vastainen työ -koordinaattorin, poliisin, ja lastensuojelun kanssa.
Taipaleen koulu	Riitojen ja kiusaamisen selvittelymallissa yhteistyö vanhempien kanssa ja mukana myös oppilashuollon tukitoimet. Oppilaalle tarjotaan koulukuraattorin tai koulupsykologin apua. He arvioivat tarvittavan hoidon. Jälkiseuranta sovitaan selvittelytilanteen yhteydessä.

	Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa erityisen tärkeää. Etenemme suunnitelmaan kirjatulla tavalla. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa KO-koordinaattorin, poliisin, ja lastensuojelun kanssa. Suunnitelma käydään läpi suunnittelupäivässä elokuussa henkilökunnan kanssa. Oppilaiden kanssa suunnitelman keskeisiä osia käydään läpi opettajan kanssa. Suunnitelmaa päivitetään, seurataan ja arvioidaan koko koulun henkilökunnan toimesta.
Vaaranlammen koulu	Oppilashuollon tuki kurinpitörangaistuksen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä Väkivaltaisen ja uhkaavan käytöksen vuoksi oppilaalta voidaan rehtorin päätöksellä evätä osallistuminen opetukseen enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi. Tällöin on välittömästi otettava yhteys huoltajaan sekä tarvittaessa koulukuraattoriin, koulupsykologiin tai lastensuojeluun.
Viirinkankaan koulu	
Vikajärven koulu	Oppilaalle tarjotaan koulukuraattorin tai koulupsykologin apua. He arvioivat tarvittavan hoidon. Jälkiseuranta sovitaan selvittelytilanteen yhteydessä. Yhteistyö huoltajien kanssa Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa erityisen tärkeää. Etenemme suunnitelmaan kirjatulla tavalla. Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa Yhteistyötä tehdään tarvittaessa kiusaamisen vastainen työ -koordinaattorin, poliisin, ja lastensuojelun kanssa.
Korkalovaaran peruskoulu	
Napapiirin peruskoulu	Jokaiseen selvittelyyn liittyy aina jälkiseuranta. Tapauskohtaisesti eri osapuolet ohjataan muiden ammattilaisten tarjoaman tuen piiriin, jolloin mukaan voidaan kutsua esimerkiksi koulukuraattori, koulupsykologi, lastensuojelu tai poliisi. Huoltajat pidetään aina tietoisina tapahtumista.
Murolan peruskoulu	Tarjotaan moniammatillisen yhteistyöryhmän tukea Arvioidaan hoidon tarve aina moniammatillisesti väkivalta tilanteissa Huoltajia tiedotetaan aina Tarvittaessa otamme mukaan ennalta estävä poliisin, KO-koordinaattorin sekä sosiaalitoimen
Ounasjoen peruskoulu	

ROVANIEMI

Ounasrinteen peruskoulu	Aikuissovittelijoiden pitämät seurantapalaverin. SOPU-tiimin seuranta. Oppilashuollon tuki. Moniammatillinen yhteistyö.
Ounasvaaran peruskoulu	
Rantavitikan peruskoulu	Kiusaamisenvastaisen (ent. K0) mallin mukainen toiminta.
Ylikylän peruskoulu	
Yläkemijoen peruskoulu	K0 mallin mukainen toiminta. Jatkuva tilanteen seuranta koulussa, luokkatilanteet, välitunnit Ohjaaminen oppilashuollon piiriin: kuraattori, koulupsykologi Yhteistyö vanhempien kanssa
Neljäntuulen koulu	Tilanteen huolellinen kirjaaminen ja seuranta. Opiskeluhoollon aktivoiminen matalalla kynnyksellä. Haastavissa tilanteissa tilanteen nopea purku henkilöstön kanssa. Pidempikestoissa prosesseissa työnohjaus.
Myllärin koulu	Tilanteen huolellinen kirjaaminen ja seuranta. Yksilöllinen opiskeluhoolto käyntiin matalalla kynnyksellä. Haastavissa tilanteissa tilanteen nopea purku henkilöstön kanssa. Pidempikestoissa prosesseissa työnohjaus.

5.5 Kriisisuunnitelma

Tässä taulukossa kuvataan koulukohtaisten kriisiryhmien kokoonpanot.

Koulu	Koulukohtaiset kokoonpanot
Alakorkalon koulu	
Hirvaan koulu	Kriisitilanteissa koulun toimintaa johtaa koulunjohtaja. Kriisiryhmään kuuluu koko henkilökunta.
Kaukon koulu	Koulun kriisiryhmään kuuluu henkilökunnan lisäksi koulukuraattori.

ROVANIEMI

Koskenkylän koulu	
Meltauksen koulu	Kriisitilanteissa koulun toimintaa johtaa koulunjohtaja. Kriisiryhmään kuuluu koko henkilökunta.
Nivankylän koulu	
Nivavaaran koulu	Koulun kriisiryhmään kuuluvat rehtorin lisäksi koulun johtoryhmä (apulaisrehtori ja rehtorin määrämät tiimien vetäjät), koulun turvallisuusvastaava, kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori ja KIP-vastaava.
Rautiosaaren koulu	Kimmo Kivijärvi, koulunjohtaja
Saaren koulu	Koulun kriisiryhmään kuuluvat rehtorin lisäksi koulun johtoryhmä (apulaisrehtori, rehtorin määrämät tiimien vetäjät ja koulunkäynnin ohjaaja edustaja), koulun turvallisuusvastaava, kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori
Syväsenvaaran koulu	Koulun kriisiryhmään kuuluvat kriisijohtaja rehtori Anne Lassila, kriisin varajohtaja turvallisuusvastaava Mika Alaräisänen, apulaisrehtori Tuulia Kivijärvi, kuraattori Pirkko Hakkarainen
Taipaleen koulu	Toimimme valmiussuunitelman ja Pelsun suunnitelman mukaan. Kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa toimimista käydään läpi yhdessä henkilökunnan kanssa toimintakorttien avulla. Tilanteiden johtamisessa vastuu on koulunjohtajalla, kunnes muut viranomaiset saapuvat paikalle. Kriisitilanteiden purkaminen ja vastuunjako suunnitellaan tapauskohtaisesti yhdessä henkilökunnan kanssa. Koulun kriisiryhmään kuuluu opetushenkilöstön lisäksi koulukuraattori ja koulupsykologi (tällä hetkellä ei ole kumpaakaan).
Vaaranlammen koulu	Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa Koulun pelastussuunitelman päivittäminen ja harjoittelu kuuluvat vuosittaiseen toimintaan. Poistumisharjoituksia pidetään vuosittain ja luokkatiloissa on poistumisohje näkyvällä paikalla. Ensiapukaapit on merkittynä pohjapiirroksen ja niistä löytyy tarvittava välineistö. Koulussa on nimettynä kriisitilanteiden valmiusryhmä. Ryhmä on sama kuin koulun opiskeluhoitoryhmä. Tämä ryhmä päättää kriisitilanteen hoitamisesta sekä sen jälkeisistä tukitoimista ja tiedottamisesta. Ryhmän tulee kokoontua tarvittaessa mahdollisimman nopeasti, mielellään muutaman tunnin kuluessa tapahtumasta. Kriisitilanteissa psykososiaalista tukea tulee tarjota automaattisesti kaikille ja

ROVANIEMI

	sen tulee olla helposti saatavilla ja lähellä oppilasta. Kotien on tärkeää saada tietoa tuen saamisesta ja tarvittavat yhteystiedot. Tuen käynnistäminen on tärkeää jo tapahtuneen ensivaiheissa, sen avulla lievitetään ja torjutaan psyykkisen stressin vaikutuksia ihmiseen. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat muun muassa poliisi, palo- ja pelastustoimi, terveyspalvelut, lastensuojelu ja muut sosiaalipalvelut, ensi- ja turvakodin kriisikeskus, perheneuvola, lasten- ja nuorisopsykiatria ja seurakunta.
Viirinkankaan koulu	
Vikajärven koulu	Kriisitilanteissa tilannetta johtaa koulunjohtaja Jussi Korpi. Kriisiryhmään kuuluu koko koulun henkilökunta.
Korkalovaaran peruskoulu	
Napapiirin peruskoulu	
Murolan peruskoulu	Koulun kriisiryhmä: kriisijohtaja: Jukka Turpeenniemi Rehtori varajohtaja kriisitilanteessa turvallisuusvastaava Juha Parkkisenniemi apulaisrehtori Päivi Palovaara kuraattori Piia Salmikivi
Ounasjoen peruskoulu	
Ounasrinteen peruskoulu	
Ounasvaaran peruskoulu	
Rantavitikan peruskoulu	Kriisiryhmä = Johtoryhmä Rehtori Katja Kauniskangas Apulaisrehtori Helena Puolakka Opinto-ohjaaja Anna-Maija Kirstinä Luokanopettaja Jenni Uimaniemi Opettaja Sanna Leinonen Erityisluokanopettaja Kati Hannukainen Koulunkäynninohjaaja Sanna Vedenoja Turvallisuusvastaava Valtteri Rontti Lisäksi mukana opiskeluhoitoryhmästä

ROVANIEMI

	Kuraattori Armi Lehto Erityisopettaja Riitta-Liisa Tölli Nuoriso-ohjaaja Lari Kananen
Ylikylän peruskoulu	Kriisiryhmä = Johtoryhmä Rehtori Petri Mäkelä Apulaisrehtori Ari Katajamäki Apulaisrehtori Riitta Anetjärvi Opettaja Katja Luoma Opettaja Ari Petrelius Opettaja Eeva-Riitta Yliniva Opettaja Domna Vainio Lisäksi mukana opiskeluhuoltoryhmä, jossa mukana: Kuraattorit Sanna Kinnunen ja Pirkko Haverinen Psykologi Katariina Määttä Opot Jenny Siivola ja Jenny Rytilahti Koulunkäynninohjaaja Mari Huuromonen
Yläkemijoen peruskoulu	<u>Kriisiryhmä</u> Rehtori Marko Kerttula Apulaisrehtori/erityisopettaja Niina Salovaara Päiväkodin apulaisjohtaja Sonja Kuusela Terveystenhoitaja Anniina Hintsala Kuraattori Marika Karhumaa Nuoriso-ohjaaja Nuutti Lind
Neljäntuulen koulu	Kriisiryhmä: Rehtori Jukka Mettiäinen Apulaisrehtori Susanna Elo Kehittäjäopettaja Asko Peuraniemi Kuraattori Jaakko Ovaska Kriisisuunnitelma on osa koulun pelastussuunnitelmaa. Neljäntuulen koulussa pyritään käymään huolella henkilöstön kanssa läpi mm. valmiussuunnitelman toimintakortit. Henkilökunnan kanssa käydään syksyisin turvakävely ja koko koululle totutetaan kerran lukuvuodessa poistumisharjoitus. Lisäksi lukukauden alussa ja säännöllisesti myös oppilaiden vaihduttua, käydään läpi oppilaiden erityistarpeet ja kuinka ne tulee huomioida oppilaita ohjattaessa ja valvottaessa.
Myllärin koulu	Kriisiryhmä: Rehtori Jukka Mettiäinen Apulaisrehtori Juha Alaraatikka Oppilashuollosta vastaava opettaja Minna Hintsala Koulunkäynninohjaajien edustaja Minna Sarajärvi Myllärin koululla on turvallisuuskansio, joka sisältää ohjeet uhka-, vaara- ja

	kriisitilanteisiin. Koululla on myös pelastussuunnitelma, joka on laadittu alun perin Kolpeneen kuntayhtymän aikana. Lukuvuoden 23-24 aikana pelastussuunnitelma synkronoidaan ja samalla "sähköistetään" Rovaniemen kaupungin PELSUN yhteyteen. Kasvatusympäristön turvallisuuden selvittämiseksi ja kehitystarpeiden kartoittamiseksi Myllärin koulussa tehdään säännönmukaisesti riskienarviointia. Syksyllä 2023 tämä on toteutettu osana työterveyshuollon kanssa yhdessä toteutettua työpaikkaselvitystä. Jatkossa / yleensä riskitekijöiden arviointi on osa yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän työtä. Toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa Kaikissa häiriötilanteissa noudatetaan ensisijaisesti Myllärin koulun pelastus- ja turvallisuussuunnitelmaa. Suunnitelmissa kuvataan toimintaohjeiden lisäksi kriisitilanteen johtaminen, psykososiaalinen tuki ja jälkihoito sekä sisäisen ja ulkoisen viestinnän ja tiedottamisen periaatteet. Koulun turvallisuussuunnitelma päivitetään vuosittain ja käydään henkilöstön kanssa läpi. Koulun henkilökunnalle järjestetään turvallisuuskävelyt kerran vuodessa. Uusille henkilöille mahdollisimman pian työsuhteen alettua. Poistumisharjoituksia pidetään säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Ensiapukaapit ovat wc-tiloissa ja niistä löytyy tarvittava välineistö.
Lyseonpuiston ja Ounasvaaran lukio	Opiskeluhoitoryö on osa oppilaitoksen turvallisuutta edistävää toimintaa. Oppilaitoksen turvallisuus- ja kriisisuunnitelmassa määritellään toimenpiteet opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa. Tämä suunnitelma perustuu Rovaniemen kaupungin koulupalvelujen valmiussuunnitelmaan. Rovaniemen kaupungin lukiodien pelastussuunnitelmaan on laadittu ohjeet, miten toimitaan äkillisissä kriisitilanteissa. Tällä pyritään estämään henkilövahinkojen syntyminen ja minimoimaan kiinteistövahingot. Pelastussuunnitelmassa on toimenpideohjeet eri kriisitilanteita varten. Kaikkien häiriötilanteiden jälkihoidossa noudatetaan Rovaniemen kaupungin koulupalveluiden valmiussuunnitelmia, jotka otetaan käyttöön, kun on tapahtunut jokin häiriötilanne. Valmiussuunnitelmissa on toimintaohjeet kriisitilanteen johtamiseen, psykososiaalisuuteen ja jälkihoitoon sekä sisäisen ja ulkoisen tiedottamisen sääntöihin. Valmiussuunnitelmat tulee päivittää kolmen vuoden välein. Oppilaitoksen pelastussuunnitelman päivittäminen ja harjoittelu kuuluvat vuosittaiseen toimintaan. Oppilaitoksen pelastussuunnitelma ja koulupalveluiden valmiussuunnitelma tulee käydä läpi oppilaitoksen henkilökunnan kanssa vuosittain syyslukukauden alkaessa. Poistumisharjoituksia pidetään säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Oppilaitoksen luokkatiloissa on poistumisreitti ja -ohje näkyvällä paikalla. Ensiapukaapit tulee olla merkittyinä pohjapiirrokseen, ja niistä tulee löytyä tarvittava välineistö. Oppilaitoksissa pitää olla turvallisuuskansio, jonka tulee sisältää pelastus- ja valmiussuunnitelma ja muut mahdolliset oppilaitoskohtaiset ohjeet. Toimivan

suunnitelman perusteella jokainen tietää roolinsa kriisin kohdatessa ja osaa toimia tarkoituksenmukaisesti. Jokaisen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluvan tulee tietää, mitä pitää tehdä kriisin kohdatessa, kuka tekee mitään ja mistä saa lisäapua. Jokaisella vastuuhenkilöllä tulee olla saatavilla ohjeet siitä, mitä hänen tehtäviinsä kuuluu (vastuuhenkilöluettelo). Vastaavasti jokaisen henkilön tulee tietää, jos hänelle on ajateltu jokin erityinen tehtävä kriisi- tai poikkeustilanteessa.

Koska tilanteen voi ensimmäisenä kohdata myös opiskelija, tulee heidän tietää, mistä koulussa saa apua. Tämän vuoksi koulun pelastussuunnitelmaa tulee soveltuvin osin käydä läpi lukuvuosittain myös opiskelijoiden kanssa.

Oppilaitoksissa tulee olla nimettynä kriisitilanteiden valmiusryhmä, joka määritellään oppilaitoskohtaisesti. Tämä ryhmä päättää kriisitilanteen hoitamisesta sekä sen jälkeisistä tukitoimista ja tiedottamisesta. Valmiusryhmän jäsenten yhteystiedot löytyvät koulujen pelastussuunnitelmista. Valmiusryhmän tulee kokoontua tarvittaessa mahdollisimman nopeasti, mielellään muutaman tunnin kuluessa tapahtumasta.

Tavoitteena on vahvistaa mahdollisesti järkkynyttä turvallisen työskentelyn ilmapiiriä. Toimintatapoina ovat esimerkiksi huolenpito, puhuminen, kuunteleminen ja läsnäolo. Tuki toteutetaan suunnitellusti yhteisön, ryhmän ja opiskelijan tasolla. Häiriötilanteen luonne ja laajuus määrittävät tuen kohdentumista.

Oppilaitosten työrauhaa, turvallisuutta ja tasa-arvoa koskevilla ohjeistuksissa on lisäohjeita opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa.